

Mijn hart, mijn cheeta

Ander werk van Tomas Lieske

Constantijn Huygens-prijs 2024

De ijsgeneraals (gedichten, 1987)

Een hoofd in de toendra (essays, 1989)

Een tijger onderweg (gedichten, 1989)

Oorlogstuinen (verhalen, 1992) Geertjan Lubberhuizenprijs 1993

Grondheer (gedichten, 1993)

Nachtkwartier (roman, 1995)

Gods eigen kleinzoon (verhalen, 1996)

De achterste kamer (verhalen en beschouwingen, 1997)

Franklin (roman, 2001) Libris Literatuur Prijs 2001, De Inktap 2002

Stripping & andere sterke verhalen (gedichten, 2002)

Gran Café Boulevard (roman, 2003)

Mijn soevereine liefde (novelle, 2005)

Hoe je geliefde te herkennen (gedichten, 2006) vSB Poëzieprijs 2007

Dünya (roman, 2007)

Een ijzersterke jeugd (novelle, 2009)

Alles kantelt (roman, 2010) Littéraire Witte Prijs 2012

Haar nijlpaard optillen (gedichten, 2012)

Door de waterspiegel (roman, 2014)

Retourschip De Liefde (novelle, 2015)

Daedalea (prozagedichten, 2016)

De vrolijke verrijzenis van Arago (roman, 2018)

Keto Stiefcommando (gedichten, 2019)

Honderd hoge dagen (roman, 2020)

Het spettert geluk (gedichten, 2021)

Niets dat hier hemelt (roman, 2023) F. Bordewijk-prijs 2023

Brandende kevers (een keuze uit de gedichten, 2023)

Wij van de Ripetta (roman, 2024)

Tomas Lieske

Mijn hart,
mijn cheeta

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2026

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek een
projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Copyright © 2026 Tomas Lieske

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of
openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van
Em. Querido's Uitgeverij BV, Weteringschans 259, 1017 XJ
Amsterdam. Ook tekst- en datamining van deze
uitgave is niet toegestaan zonder schriftelijke
toestemming van de uitgeverij.

Voor de productie van de boeken van Querido wordt alleen
gebruikgemaakt van duurzaam en verantwoord
geproduceerd papier.

Omslag Roald Triebels

Foto auteur Mark Kohn

Binnenwerk Perfect Service, Reeuwijk

ISBN 978 90 253 2165 9 / NUR 301

www.querido.nl

I

Kirke

Ik ben geboren toen de race om de Oppenheimer-bom in feite al begonnen was en toen de glorie en de heldenstatus van unser Prinz Bernhard nog boven Paleis Soestdijk zweefden.

De lagere school leverde geen problemen op, en toen ik elf jaar was mocht ik naar het voorbereidingsklasse van het gymnasium. Tweemaal per week alvast les in mythologie en in talen die op het gymnasium aanbod zouden komen. Alles onder leiding van het schoolhoofd en af en toe een echte leraar van het gymnasium.

Er kwamen betere tijden, beloofden de juffrouwen en de meesters. De wereldoorlog was tien jaar geleden beëindigd. Op school kregen we dagelijks een flesje melk; de juffrouw verlootte het vel van haar opgewarmde koffie onder de kinderen. Als beloning voor het volgen van de voorbereidingslessen mocht ik een kitten uitzoeken.

Ik had een afspraak gemaakt met de familie Kirke, zoals de naam luidde, dacht ik. Maar dat was al mijn eerste fout. Alleen de mevrouw heette Kirke en niet

eens met haar achternaam. Mijnheer heette Bernhard Grzimek. Zeker niet, zo zei hij bijna als waarschuwing, de grote Grzimek van Frankfurt/Main. Dat was verre familie. Hij was de kleine Grzimek, ook Bernhard genoemd. Wel prof. dr., had ik op het naambordje gezien.

De villa grensde aan de tuin en de ingang van de villa lag in een zijstraat. De familie bezat de grote dierentuin langs de Wassenaarse Rijksstraatweg. Of ze waren de directie, maar dat was volgens mij hetzelfde. Ik bedoel met de dierentuin niet de danszaal met het koepeltje aan de Benoordenhoutseweg. Die Zoo was allang failliet. Die had op het eind alleen nog één beer waarnaar gekeken kon worden. Ik had het Kirkse adres (alleen straat en nummer) gekregen van iemand van school en had een eenvoudige familie verwacht. Dat klopte dus niet. Alles was groots, alles was betoverend. Villa, naam, bewoners.

Ik moest tegen de mevrouw zeggen dat ik Stephen was. Mij was een kitten beloofd en ik kwam het dier halen. Ik vermoedde al dat ze mijn nieuwe vriendje niet zomaar naast de vaat in de keuken zouden afgeven en dat ik eerst onderworpen zou worden aan een examen over verzorging, blikvoer, tussendoortjes, bewassing en dat soort geboden. Het dienstmeisje dat de deur opende, droeg in haar armen een grote bos druipende waterlelies. Bloemen, bladeren, meterslange geknakte stengels. Ze zag eruit als een rubberen gasfitter. Ik was dus Stephen. Ze zei lachend dat ik in de hal moest wachten. Bij het weglopen bleek ze twee verschillende schoenen te dragen.

Wie de deur en de vestibule door was, keek tegen een grote trap aan die met twee lussen, een naar rechts

en een naar links, naar boven liep en op de eerste etage weer samenvloeide. Zoiets had ik nog nooit gezien. Het allerwonderlijkste was de rechtstreekse toegang vanuit hun huis naar de woningen van leeuwen en olifanten.

Weer een andere deur open. Klak, zompf, klak, zompf. 'Vrouw Kirke,' gilte ze, 'dat jochie is er. Voor die kat.' Het meisje gooide de hele bos waterlelies op de vloer van de hal.

'Ach, ben je er nu al,' klonk een stem uit de hoogte. 'Of vergis ik me en zijn de uren zoekgeraakt?' Vanaf een gang met balustrade kwam een dame naar beneden die duidelijk nog niet gekleed was om bezoek te ontvangen, maar die wel een bad had genomen. Op feestdagen kleurde mijn moeder ook haar ogen en lippen, maar dit was anders. Vrouw Kirke duwde een bedwelmende lucht voor zich uit, een lucht van olie en kruiden uit koloniale winkels, dacht ik. Ze had een handdoek om haar haren geknoopt. Ook die doek had iets weg van originele kleding uit een Saharaland of uit de landen achter de Eufraat en de Tigris. De handdoek was kunstig in het haar gevlochten zodat die niet kon vallen. Ze hield haar hoofd hoog, de kin naar voren. Ze droeg een dunne badjas met vreemde tekens; ik meende Griekse letters te herkennen. Bij het dalen schopte ze steeds de zijpanden van haar badjas open, en als ik het goed zag, maar ik durfde niet goed te kijken, was ze onder die badjas helemaal bloot. Ze had zich natuurlijk nog niet kunnen aankleden. Bij iedere tree gleed haar been tot aan haar kruis tevoorschijn. In haar handen droeg ze een glazen pot, ongetwijfeld kostbaar, de letters waren van goud.

‘Eerst een zoen,’ zei ze, en ik zag haar gezicht op me afkomen. Toen ze vlakbij was, kneep ik mijn ogen dicht.

In de kamer zat een mijnheer in een tijdschrift te lezen. Hij knikte en de mevrouw pakte een stoel en wees mij een andere stoel. Ze stak haar been gestrekt omhoog, zoals bij gym. Ze boog over haar been heen, wat me niet makkelijk leek. Zelfs als je nog jong was, kostte het moeite om je been zo hoog te houden en dan zo voorover te buigen dat je je voet kon aanraken. Ze draaide de deksel van de pot en slikte die in. Vrouw Kirke doet goocheltruc, dacht ik. Het gele vet verspreidde een sterke boslucht, oesterzwam, mos, den-nenoverdaad. Ze stak drie vingers in de smeuijge balsem en smeerde haar been in. Het leek wel of ze niet langer op de stoel zat, maar in de lucht bleef hangen. Haar huid trok nog strakker dan hij al was en begon te gloeien en te glanzen. Alsof ze licht op haar been smeerde. Ik kon mijn ogen niet van haar afhouden tot de mijnheer iets zei. Het bleef stil. Ik had hem niet verstaan en vroeg me af of hij tegen mij gesproken had.

‘Je moet dat kind niet zo betoveren,’ zei hij toen, duidelijk niet tegen mij.

Op dat moment zag ik een straal water langs de wand lopen en daarna druppelde het water vanaf een donkere plek midden op het plafond. Er ontstond een scheur en een hele badinhoud donderde naar beneden. Al dat geurige water kletterde naast de mevrouw. Of precies tussen mijnheer en mevrouw in. Zomaar op de grond van de kamer. Meteen was alles kletsnat: salontafel, fauteuil, Perzisch tapijt, kranten in een hondenmand.

‘Mevrouw, mevrouw, ziet u, het lekt daar. U heeft een loeigrote lekkage.’

Ze glimlachte naar mij.

‘Dat zal Molly zijn. Die pletst maar raak. Ze springt in mijn badwater en kliepert de hele etage onder.’

Mevrouw keek me aan alsof er niets aan de hand was.

‘Zeg maar tante Kirke. Voordat je de kleine mag meenemen, moeten we eerst zijn paspoort invullen.’ Om de beurt met mijnheer riep ze: ‘Onderfamilie, geslacht, soort; relatie met de cheeta, aparte onderfamilie.’

Ik trok een gezicht met veel interesse.

Ze wilde ook weten hoe ik het dier zou vertroetelen. Had ik iets gelezen over de verzorging van een kater-tje? Of ik al een naam had voor de kleine.

‘Ja, Servi. Volledig heet hij Servio Tullio, maar dat is lastig als ik hem moet roepen.’

‘Mooi. Mooie naam. Hoe kom je aan die naam?’

‘Het is een koning van Rome. Dat leek me eerbiedig.’ Ik keek haar even aan. ‘Om een kater zo te noemen.’

Ze maakte met haar lippen een zoengebaar. ‘Elk dier heeft zijn eigen verhaal,’ zei tante Kirke. Dat begreep ik. Logisch. Als je zoveel dieren hebt in zo’n grote tuin en je moet ze verzorgen, dan is een verhaal belangrijk. Waar komt zo’n dier vandaan, hoe sterk hecht je je aan zo’n dier: dat zijn natuurlijk allemaal verhalen. Zij bedoelde het veel letterlijker. ‘Wie de nacht samen doorbrengt, krijgt van dat dier een verhaal te horen. Elk dier vraagt verzorging en aandacht,’ ging tante Kirke verder. ‘Je moet naar ze luisteren. Geduldig. Je kunt

wel eens een dagje overslaan, daar gaat geen dier aan dood, maar een week op reis gaan, of zelfs nog langer, dat kan echt niet. Dacht je dat wij de wereld rond konden reizen met al die dieren? Je bent een leuk jochie, maar ik wil wel duidelijk zijn.'

Dat 'leuk jochie' gaf me een beetje het gevoel dat ik ertussen genomen werd.

'Trouwens,' ging tante Kirke verder, 'voor jou is het ook veiliger om gewoon thuis te blijven. Niet op reis gaan. Ik heb je gewaarschuwd. Heb je wel eens gereisd? Met de trein bijvoorbeeld?'

'Ja, naar Groningen.'

'Waarom naar Groningen?'

'Daar komt mijn moeder vandaan.'

'En wat zochten jullie daar?'

'Gezondheidspapieren van mij.'

'En is dat gelukt?'

'We zijn nooit in Groningen aangekomen. Ik werd ziek.'

'Zie je wel, zie je wel. Ik moet het gewoon verbieden, dat reizen.'

'Ja, maar,' protesteerde ik, wat nogal slap klonk.

'Luister naar mevrouw,' beval mijnheer er ineens tussendoor.

Tante Kirke ging de kleine deugniet halen. Zo zei ze dat. Ik bleef in de dampende en geurende kamer achter met de mijnheer. Ik zag dat hij naar me loerde.

'Eigenwijze, kinderlijke onderbrekingen zijn niet prettig,' zei mijnheer Grzimek, een naam die ik allang had omgedoopt tot Griezelnék. 'Ik kom je persoonlijk achterna als je dat kleine dier verwaarloost.'

Ik begon me af te vragen of het wel zo'n fijn ge-

schenk was, maar tante Kirke kwam terug met op haar handpalm het allerleukste, allerkleinste, allerbetoverendste katertje ter wereld. Nog steeds gekleed in de weinig verhullende badjas en met slissend gemompel zette ze plechtig het diertje op mijn handen, die ik als een welkommetje voor mijn buik hield.

‘Ik ruik het, jochie, ik ruik het als je problemen met je meedraagt.’

Er fladderde een meisje binnen. Ze liep hoog op haar tenen over het soppende oosterse tapijt en zei dat het bad lekte. Ze werd door tante voorgesteld als Molly. Niet hun dochter maar hun nichtje. Ik kon haar geen hand geven, dus ik maakte een malle knik met mijn hoofd. Zij was iets ouder dan ik. Eén of twee klassen hoger, dacht ik. Ik zei: ‘Hij heet Servi.’ Ze aaide hem. Daar stond ik: kitten in mijn armen en nichtje tegenover me, en haar had ik ook in mijn armen willen nemen.

In de tunnel op de terugweg, waar de fietsroute onder de autorijstrook door gaat en vervolgens het bos in draait, uitte ik luide juichkreten die weerkaatsten tegen de betegelde wanden. Servi voorop, zijn haar woest en pijlsnel naar achteren door de vaart en de wind in zijn kooi. De witte spijlen vormden een patroon samen met de donkeroranje rugstrepen naar de lichtbeige buik en verder naar de witte en donkerbruine ringen op zijn staart en zijn pootjes. Als ik zijn naam noemde, mauwde hij. Hij gaf me de indruk dat we met elkaar konden praten. Ik moest alleen de grammatica en de belangrijkste woordjes van zijn kittense taal nog leren.

Hoe was Servi in het riool gekomen? Eén of twee dagen nadat ik de kleine had opgehaald bij mevrouw Kirke moest ik bij de winkel op het plein moederpepermunt halen. In een opwelling had ik het diertje in mijn hand genomen om hem mee te nemen en trots te tonen aan de juffrouw van De Gruyter. Op het moment dat ik de zware winkel deur opende, schoot Servi uit mijn greep en hij sprong op de straat. Bij de melkfabriek stond in de stoeprand een rooster omhoog zodat de gemorste melk met water weggespoeld kon worden, en voordat ik hem kon grijpen was die rooie rotzak onder dat rooster verdwenen. Er werden melkbussen gekanteld. De stoep en de straat werden schoongespoten. Er reden melkauto's. Hulp bieden aan een jongen met zijn weggelopen kat, daar was geen tijd voor. Terwijl ik die middag steeds wanhopiger de goten en de roosters nazocht, hoorde ik bij de winkel van P. de Gruyter & Zn, iets voorbij het Roomhuis, een geluid dat vanonder een ijzeren deksel vandaan kwam. Bijna vanonder het wegdek of vanonder de stenen die naast de stoeprand de watergeul vormden. Met een paar rukken kreeg ik de zware deksel los. Iemand riep wat. Ik zag dat even boven het oppervlak van het water een smalle spleet in de aarden of stenen zijwand zichtbaar was. Daar kwam het zachte gillen vandaan, en toen ik mijn hand voorzichtig naar binnen schoof, voelde ik terwijl ik plat op de stenen van de straat lag om maar diep bij dat nauwelijks hoorbare gegil te komen, iets zachts en iets scherp, alsof er een natte dweil lag met daarin een paar doorns of spijkers. Bij een tweede poging voelde ik leven in de dweil. Het janken was opgehouden, en heel voorzichtig om niets te beschadi-

gen, trok ik ribbetje voor ribbetje en pootje voor pootje het trillende en kletsnatte dier uit de spleet. Na een plotselinge beweging liet ik hem bijna in het water plonzen, maar ik hield een kop of een pootje met mijn hand stevig vast, en even later tilde ik als een volleerde kraamhulp mijn kleine, smerige, druipende kater naar boven, naar het leven. Ik trok mijn trui uit en wikkelde hem in de warme stof. Ik voelde nog een keer in de put om te onderzoeken hoe hij daar terechtgekomen was, maar ik hoorde een waarschuwend grommen. Het water stroomde luid gorgelend weg. Daar, diep in de put, woonde een half doorzichtig, melkwit watermonster dat woedend was om de prooi die hem ontstolen was.

Thuis wreef ik Servi droog en ik maakte een mand met lappen voor hem klaar. Ik sloot de deur, liep naar de winkel en kocht met geld van mijn moeder melk en havermoutvlokken. Ik maakte wat pap en zette een schoteltje bij het aarzelende beest. Tot mijn opluchting begon hij aan de havermout te likken en het lukte hem met dat roze tongetje de brij deels naar binnen te krijgen. Fletsblauwe oogjes, die nauwelijks rondkeken en weinig aandacht hadden voor de wonderwereld om hem heen.

Dat veranderde. Binnen enkele weken was het lappenmandkitten uitgegroeid tot een vrolijk rood hop-springkatertje. Dankzij de pap, dacht ik, maar ik vermoedde dat er al muizen met kop en staart waren opgevreten terwijl ik sliep. Op een dag zette ik de kamerdeur open en Servi begon ogenblikkelijk de vreemde ruimte te verkennen, daarna de tuin. Hij voelde zich in de buitenlucht zeer op zijn gemak. Ja, het Room-

huis met die typische weeë lucht, dacht ik nog. Het duurde enige tijd voordat het tot me doordrong dat het niet zozeer de buitenlucht was en ook niet de melkfabriek, maar mijn nabijheid die het dier op prijs stelde. Toen ik buiten tot de eerste hoek ging wandelen, bleef hij achter me aan huppelen. Met rare opgeluchte sprongen, alsof we hinkelbaan speelden, verkenden we samen de straten, de pleinen en de sportvelden, de bus en de tram en zelfs de treinen.

Servi volgde mij. Overal en altijd. Op korte afstand, zodat ik af en toe over mijn trouwe metgezel struikelde. Of op langere afstand, zodat ik soms het idee had dat hij verdwenen was, een zijstraat in geschoten of een winkel binnengewandeld. Op straat was het dus niet altijd duidelijk dat hij bij mij hoorde. Dat was welzeker het geval zodra ik een bus of trein in stapte. Als er plaats genoeg was en ik op een stoel of bank ging zitten, sprong de kat op mijn schoot of op de lege zitting naast me. Vrolijk spinnend met een zacht ronkend geluid maakte hij op de andere passagiers de indruk dat hij volledig tevreden was met het vervoer, dat hij een geldig plaatsbewijs had en dat hij precies wist wat de eindhalte was en waar we moesten uitstappen, en dat alles keurig op tijd verliep en alles zo was als het volgens de minister van Verkeer moest zijn. Was de tram of bus afgeladen vol, dan bleef ik staan met de kat tussen mijn schoenen, en meestal maakte het dier me duidelijk dat hij opgetild wilde worden, want zo vanaf de grond kon hij weinig zien. Ik moest hem op mijn schouder zetten of in mijn armen vasthouden. De miauw die hij daarna tevreden gaf, veroorzaakte vaak gelach onder de reizigers, temeer omdat de kat tevre-

den rondkeek en door de scherpe fraaie tekening op de huid van zijn kop zelfs vrolijk leek te lachen.

Terwijl hij me buiten het huis steeds trouw volgde als een van hogerhand aangestelde beschermer, overkwam hem bijna de fatale klap. Een waarschuwing. Voor hem en voor mij. Wat de reden was dat Servi vanaf een stoel plotseling omhoogkwam, op de vensterbank sprong en even naar buiten keek, bleef onduidelijk. In elk geval nam hij razendsnel een besluit en hij schoot de kamer door, de tuin in en achter langs de huizen naar de straat. Er stond een motorrijder verderop. Hij droeg een volledig dichte helm en bereed een spetterend zilveren voertuig. De coureur trok zijn been naar binnen en sprong met luid gejank naar voren. Op dat moment vloog het dier de straat op. Waarschijnlijk raakte zijn kop de zijkant van het zilveren racemonster. De volgende seconde zag ik Servi doodstil midden op de weg liggen en de motor op zijn zijkant over de weg schuiven naar een hardstenen zuiltje met een zware ijzeren bol. Hier begon ons viaduct, dat het autoverkeer over de rangerende treinen tilde. Voor ons was de bol een duivelsteken. De klap tegen de grenspaal klonk als het afsluitende akkoord van een heel korte maar zeer heftige symfonie. Waarop vier, vijf seconden een dodelijke stilte heerste. Alsof hij de symfonie met succes gedirigeerd had, kroop de motorrijder onder zijn voertuig uit en ging voorzichtig overeind staan. Hij klopte zijn witte leren kleding schoon en draaide zijn spiegelend gehelmde hoofd naar mij. Bij het café aan de overkant van de weg hield iemand een lucifer of een sigaret bij de vitrage. Ik keek met grote ogen naar

de motorrijder, die zijn handschoen uittrok en daarbij een zeer vrouwelijke, zelfs een gekleurde nagel-meisjeshand ontblootte. Ik wilde vragen of het ging, of hij niets gebroken had, of zijn voertuig onbeschadigd was, of hij de kat dan niet had zien aankomen, of hij een zij was. De hand ging naar de helm, verschoof iets en de handschoen ging weer aan. Ik stond zo'n tien meter van het ongeluk af en zei geen woord. Wat verwachtte ik? Toch zeker dat de helm afgezet zou worden. Toch zeker dat de motorrijder zou vragen of het dier van mij was. Toch zeker ook de vraag hoe gewond dat beest was. Ik keek naar de weg, waar verderop, doodstil, de mineraaloranje vacht lag. Midden op straat. Het was hoog tijd om in actie te komen.

Rangerende treinen reden heen en weer onder het viaduct door. Wie snel de trappen op rende en dan de locomotief onder zich door liet rijden, raakte gevangen in de rook die het gevaarte uitblies. Een ogenblik onzichtbaar, een ogenblik in de wolken, een ogenblik een engel. Als de trein onder het viaduct door was gereden, verspreidde de rook zich snel. Een volgende locomotief naderde. De witte rook werd ploffend en stampend omhooggeperst, kaatste tegen het viaduct aan en werd breeduit weggeblazen. De stoom verhulde alles. De coureur, de motor, mijzelf, Servi, alles. In de herrie van de onzichtbare locomotief vroeg ik me af of ik het veel zachtere gepruttel van de tweewieler wel kon horen: schor, met horten en stoten en weinig vertrouwenwekkend. Alsof het motorblok er elk moment af kon vallen. Of kon ontploffen. Toen de rook was opgetrokken, waren de rijder en de motor verdwenen. Wat helemaal niet kon. Dwars door de spoorbomen en dan

door de trein, dat kon echt niet. De gesmolten vitrage werd geblust.

Servi was niet dood maar wel flink geraakt. Hij was stil en lusteloos en weigerde zijn ogen te openen. Dierenarts, besliste ik.

Er zaten drie honden, waarvan één zenuwachtig en keffend. Eén konijn en een bobbel in een handdoek, waarbij een wat oudere vrouw hoorde die weigerde iets over de bobbel te zeggen. Bij de dierenarts hoorde ook een assistente, die beweerde dat een paspoort nodig was en twee inentingën. Ze keek naar Servi en beloofde dat alles goed zou komen, waarop ter bevestiging de keffer opnieuw begon met zijn irritante lawaai. Servi draaide zich om.

De dierenarts betastte de rug, de poten en de flanken en toen voorzichtig de buik. Hij humde, en toen ik een voorzichtig ‘en?’ liet horen, zei de arts dat het daar allemaal in orde was. Zijn kop was een andere zaak. Zijn bek bleef openstaan en uit zijn oog kwam wat bloed.

‘Gescheurde tong en kapot gehemelte,’ zei de arts. ‘Dat oog moet wel in orde komen.’

Ik knikte. ‘Wat doet u aan die tong en dat gehemelte?’

‘Niets, geneest vanzelf,’ zei de arts. Het klonk gemakzuchtig. ‘Je krijgt druppels voor dat oog. Die moet je twee keer per dag toedienen. Geef het dier een warme plaats. Dan is hij binnen twee weken waarschijnlijk weer de oude.’

Ik vertelde dat de kater me overal achternaliep. Meereisde. Ook met de trein, ook met de bus.

‘Frappant,’ zei de arts.

Ik pakte Servi weer op en schoof hem in de witte kooi. Door de wachtruimte naar buiten, maar plotse-
ling hield ik in. Ik was bijna tegen tante Kirke aange-
botst. Het was te verwachten: dierentuin op bezoek bij
dierenarts, maar ze had geen enkel dier bij zich. Al-
leen om afspraken te maken kennelijk. Ze droeg een
grote, tot de grond afhangende jas en een zeemanspet.
Ze speurde snel het dier af.

‘Wat is er met hem aan de hand?’

‘Botsing met een motor,’ zei ik wat stuurs. Zij moest
zich er niet mee gaan bemoeien.

‘Ach, het hoort erbij, botsing, onverantwoord gedrag.
Typisch voor zulke jonge holderdebolder wezens.’

Ik vroeg me af of Kirke Servi bedoelde of mij.

‘Je moet goed voor hem zorgen.’

‘Doe ik heus wel.’

‘Ik wil dat iemand jou en de kleine Servi in de gaten
houdt. En nou niet je hoofd schudden dat dat niet nodig
is of dat je dat niet wilt. Het gebeurt gewoon. Ik ga een
wedstrijd uitschrijven. Dat is ook goed tegen de verve-
ling. Welk dier uit de Zoo kan jou het best begeleiden?
En welk dier wil dat? De organisatie van de wedstrijd
laat ik over aan het zeepaardje. Dat is een schrander
dier en hij vindt zoiets een welkome afleiding.’

Ik knikte. Ik kon me nauwelijks iets voorstellen bij
‘begeleiding’. Door een zeepaardje? Ik zag dat tante
Kirke haar hand naar mijn gezicht uitstreekte. Ik draai-
de mijn hoofd weg, zodat ze half misgreep, en liep de
wachtruimte uit.

Servi lag twee dagen vlak bij de kachel in zijn mand
en daarna zat hij nog een paar dagen naast zijn mand.

Rechtop, alsof hij bad en met een geheime litanie zijn genezing afsmeekte. Zijn kop ging zacht heen en weer in een gestaag tempo. Hij deed zijn ogen open en onthulde het schokkendste van zijn ongelukkige botsing met de motor. Eén oog was normaal, het andere was grasgroen. Niet alleen de iris maar de hele opgezwollen oogbol. Grasgroen en veel groter dan normaal. Een mysterieus heilig oog. Het dier had een Egyptische uitstraling gekregen, was uit de dood verrezen of had het dodenrijk bezocht en leefde nu voort als een gezant uit een oude, in het verbrande zand verzonken cultuur. Dit was geen gewone rode kater meer. Dit was een geschenk van Kirke.

Het toedienen van de oogdruppels was lastig. Alsof dat zo gemakkelijk was: een dier aan zijn verstand brengen dat zo'n dreigende behandeling goed was voor zijn genezing. De eerste dagen vond een waar gevecht plaats. Zo was ik nog niet met hem omgegaan. Hij wong zijn kop uit mijn omknelling. Hij liet zich niet beetpakken. Hij blies en dreigde. Het viel me mee dat hij mijn handen en armen niet openkrabde en stukbeet. De druppels vielen op zijn vacht en rond zijn ogen, maar zelden er precies in. Totdat hij rustiger werd, minder weerstand bood.

Voor mij was het een wonder. Servi toonde inzicht in medische zaken en begreep dat verlichting van zijn lot uit een flesje met rubberen knijpdop kon komen. Nog maar net had ik vanaf dag vier na de botsing het flesje met oogdruppels tevoorschijn gehaald, of Servi liep om de stoel heen, sprong op tafel en ging farao-nisch zitten. Kop omhoog en in de stand schuin naar achteren, zoals hij in die dagen de druppels in zijn oog

liet toedienen. Hij ging geheel uit zichzelf klaarzitten en dat ontroerde me. Tijdens het toedienen van de genezende druppels herhaalde ik met zachte liefkozende stem dat Servi een geweldige kat was, en schrander en prachtig en van een cheeta-achtige kracht en souplesse, en of hij niet een speciale Nefertiti-strik om zijn nek wilde?

De vreemde groene kleur van het oog verdween. Maar iedere keer dat ik hem recht in de ogen keek, kreeg ik het idee dat hij zijn pupillen wijder en wijder kon maken en dat hij zijn oogbol kon verkleuren naar een heilig groen. Dat er in hem een bewustzijn school, voor ons mensen onbegrijpelijk, maar met een kracht als de golfslag van onafzienbare, inwendige zeeën. Dat hij me precies kon vertellen wat me zo onafgebroken bezighield en waar ik zo bang voor was met mijn gebrekkige, verkeerd aangesloten hart.

Ik fietste graag door het bos, en op een van die vrije middagen besloot ik, ook om Servi een plezier te doen, bij de tunnel onder de weg door naar Wassenaar te rijden naar de dierentuin. Bezoek aan zijn geboortehuis, dacht ik. Toen ik hem dat meedeelde, reageerde hij nauwelijks. Bij de dierentuin naar de poort en dan opzij rechtsaf naar de woning. Wat stom, ik had de verkeerde afslag genomen. Terug en een andere weg opzij. Langzaam reed ik langs het hek en toen dezelfde zijweg op. Er was dus geen andere zijweg. Even verderop moest de villa staan. Op die plaats stonden drie krachtige esdoorns. Ik controleerde opnieuw en zette mijn fiets tegen het hek. Ik zag de plaats waar mogelijk een toegangshek had gestaan. Ik zag dat de omheining van

de diertuin hier een vreemde knik maakte. Dit was de plaats waar je vanuit de villa de diertuin in kon lopen, maar de villa was weg. Totaal. Niets meer van over, behalve die drie esdoorns. Mijnheer Griezelnik, tante Kirke en het dienstmeisje, dacht ik bij mezelf. Servi was in zijn mand voorop blijven zitten, terwijl hij anders altijd van de fiets afsprong en met me meewandelde. Hier stond zijn geboortehuis en dat was verdwenen. Hier geen steen, geen schoen, geen schortje, geen waterlelies, geen tante Kirke, geen zalfpot met licht, geen chagrijnige Grzimek. Niets meer. Gras, paardenbloemen, drie esdoorns. Voor wie heel goed keek een klein felgekleurd stokje of houtje. Rest van een ijslolly.

‘Er is niets meer,’ zei ik tegen Servi.

Ik bleef een tijd staan kijken. Op de terugweg zei ik geen woord. Servi keek voor zich uit en reageerde niet.